

Pirtevan eläinlääkintähuollon suunnitelma vuodelle 2011

Suunnitelma koskee eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä eläinlääkäripalveluiden järjestämistä Pirtevan alueella vuonna 2011. Suunnitelman laadinnassa on noudatettu Eviran valtakunnallista ohjelmaa.

Suunnitelmasta säädetään Eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) ja Valtioneuvoston asetuksessa eläinlääkintähuollosta (1031/2009). Kunnan eläinlääkintähuollon suunnitelma tulee pakolliseksi vuonna 2012, Pirtevässä on ollut suunnitelma jo vuonna 2010. Eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvasta valvonnasta säädetään lisäksi elintarvikelaissa (23/2006), eläintautilaissa (55/1980), helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetussa laissa (488/1960), eläinsuojelulaissa (247/1996), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997) ja tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetussa laissa (557/2005).

Suunnitelman sisältövaatimukset

Kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoituksista suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

Kunnallisessa suunnitelmassa kunnan tulee kuvata miten kunnaneläinlääkärille määrättyjen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatehtävien hoito on alueella järjestetty. Erityisesti tulee kuvata valvontakohteet, hyväksymismenettelyt, tarkastusten suunnittelu ja toteutus, näytteenotto, hallinnolliset pakkokeinot sekä valvonnan toteutumisen seuranta ja raportointi. Kunnan on suunnitelmassaan osoitettava, että eläinlääkäripalvelut on järjestetty eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti.

Pirtevan eläinlääkintähuollon suunnitelma vuodelle 2011 on suuntaa antava, tarkempi suunnitelma laaditaan vuodesta 2012 eteenpäin. Pirtevan eläinlääkintähuollon järjestelyissä on tapahtumassa muutoksia. Neuvottelut päivystyksen uudelleenjärjestelyistä suuremmilla päivystysalueilla ovat suunnitelmaa laadittaessa kesken, joten suunnitelmaa ei niiltä osin voida vielä tehdä. Valvontaeläinlääkärin virka on ollut täytettynä alle vuoden, joten senkin osalta tarkempaan suunnitteluun päästään vasta vuodelle 2012, kun työ on lähtenyt kunnolla käyntiin. Siksi katsotaan välttämättömäksi päivittää suunnitelma ajan tasalle vuoden kuluttua.

RESURSSITARPEEN KARTOITUS

Perustuu TIKEn antamiin tietoihin vuodelta 2009, Naseva-järjestelmän nautojen terveydenhuoltotietoihin sekä vuoden 2010 ilmoitustietoihin

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Tuotantoeläintilojen määrä

1.1.1.	Nautatilat	232
1.1.1.1.	Lypsykarjatilat	168
1.1.1.2.	Lihanautatilat (= pelkät lihanautatilat)	64
1.1.1.3.	Emolehmätilat	38
1.1.2.	Sikatilat	10
1.1.2.1.	Lihasikalat	9
1.1.2.2.	Emakkosikalat	8
1.1.3.	Lammastilat	39
1.1.4.	Vuohitilat	9
1.1.5.	Hevostilat (Tiken tiedossa = maatilat)	136
1.1.6.	Siipikarjatilat	22
1.1.6.1.	Munintakanalat	22
1.1.6.2.	Broilerkasvattamot	0
1.1.6.3.	Kalkkunakasvattamot	0
1.1.6.4.	Siitoskasvattamot	0
1.1.6.5.	Muut siipikarjayksiköt	?
1.1.7.	Vesiviljelylaitokset	0
1.1.8.	Turkistarhat	1?
1.1.9.	Tarhatun riistan toimintayksiköt	1
1.1.10.	Mehiläistarhat	?, useita

1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt ?

1.2. Terveys- ja hoitosopimusten määrä

1.2.1. Naudat

1.2.1.1. Tilat, joilla on terveys- ja hoitosopimus 85

1.2.1.2. Tilat, jolla on terveys- ja hoitosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa 60

1.2.1.3. Terveys- ja hoitosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus
kaikista naudatiloista 36,6

1.2.2. Siat

1.2.2.1. Tilat, joilla on terveys- ja hoitosopimus 7

1.2.2.2. Tilat, jolla on terveys- ja hoitosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa 7

1.2.2.3. Terveys- ja hoitosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus
kaikista sikatiloista 70

1.2.3. Siipikarja

1.2.3.1. Tilat, joilla on terveys- ja hoitosopimus 0

1.2.3.3. Terveys- ja hoitosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus
kaikista siipikarjatilastoista 0%

1.3. Tuotantoeläinten määrä

1.3.1. Naudat 10 284

1.3.2. Siat > 1400

1.3.3. Lampaat > 1500

1.3.4. Vuohet ei tietoa

1.3.5. Hevoset (Tiken tiedossa = maatiloilla, todellisuudessa paljon enemmän) > 700

1.3.6. Siipikarja > 4000

1.3.7.	Turkiseläimet	?
1.3.8.	Tarhattu riista	0
1.3.9.	Porot	0
1.3.10.	Muut tuotantoeläimet	?
1.4.	Väestömäärä	114433
1.4.1.	Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/10 asukasta)	11500
1.5.	Alueen pinta-ala km ²	2941,9 (josta vettä 422,7km ²)
1.6.	Yksityinen palvelutarjonta	
1.6.1.	Hyötyeläinpraktiikassa htv	? (vähäistä)
1.6.2.	Muussa praktiikassa htv	? (virka-aikaan jonkin verran, päivystysaikana vähemmän)

Yksityiset eläinlääkäripalvelut Pirtevan alueella

<u>Paikkakunta</u>	<u>Vastaanotto</u>
Nokia	Nokivet
Pirkkala	Eläinklinikka Oiva, EII Sirpa Kolehmainen
Ylöjärvi	Eläinklinikka Tuhatjalka, Pirkanmaan eläinklinikka, Teivon hevosklinikka
Hämeenkyrö	Vet-Praxis
Lempäälä	Lempäälän eläinlääkäriasema, EII Sirkka Pyhälä

Vesilahti

-

(Akaa: Toijalan yksityinen eläinlääkäriasema, Valkeakoski: Valkeakosken eläinsairaala, Tampere: Etelä-Tampereen eläinlääkäriasema, Hervannan eläinlääkärit, Eläinlääkäriasema Reviiri, Veter, Hakametsän eläinlääkäripalvelu, Eläinlääkäriasema Koira ja Kissa, Eläinystäväsi lääkäri, Eläinklinikka Tuhatjalka)

1. VALVONTARESURSSIT

2.1. Eläinten terveyden valvonta

1.1.1. Terveysvalvontaohjelmiin kuuluvat tilat

1.1.1.1.	Maedi-Visna	13
1.1.1.2.	Scrapie	11
1.1.1.3.	Broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelma	0
1.1.1.4.	Kanojen salmonellavalvontaohjelma	3
1.1.1.5.	Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	0

2.1.4. Sivutuotevalvonta

2.1.4.1.	Haaskat	?
2.1.4.1.1.	Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat kpl	1
2.1.4.1.2.	Ilmoitetut haaskat /v kpl	1
2.1.4.2.	Sivutuotealan laitokset kpl (ks. valvontaohjelma)	1
2.1.4.3.	Hautaamisilmoitukset / v kpl	5

2.2. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

2.2.1. Ilmoituksenvaraiset kohteet (ilmoituksen tehneet, todellinen määrä kenneleiden ja hevostallien osalta huomattavasti suurempi)

2.2.1.1.	Kennelit	8
2.2.1.2.	Hevostallit	26
2.2.1.3.	Riistanhoidolliset tarhat	1
2.2.1.5.	Eläinkaupat	3
2.2.1.6.	Eläinhoitolat	6

2.2.1.7. Muut (kotieläinpiha) 1

Eläinlääkintähuollon käytettävissä olevat henkilöresurssit (arvio käytettävissä olevien kokonaisresurssien käytöstä vuonna 2011)

	htp	htv
Eläinlääkärit:		
Eläinten terveyden valvonta		0,2
Eläinten hyvinvoinnin valvonta		0,7
Eläinlääkäripalvelut		4,8
Elintarvikevalvonta*		0,2
Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	60	0,3
Eläinlääkäriresurssit yhteensä		6,2
(5 praktikkoa, 0,9 valvontael + ympäristöpäällikön osuus)		
Muut kuin eläinlääkärit:		
Eläinhoitajat/avustajat		(2, ei kunnan palkkaamia)
Välinehuolto, siivous ym.	130	0,7
Sihteeri-/toimistopalvelut	60	0,3
Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät		0
Muut kuin eläinlääkäriresurssit yhteensä	180	0,8

1 htv = 220 htp

*Elintarvikevalvonta sisältää: alkutuotannon hygieniavalvonta, lihantarkastus, vierasainevalvonta

Yhteenveto resurssien riittävydestä:

Pirtevässä toimii viisi praktikkoeläinlääkäriä ja yksi valvontaeläinlääkäri. Myös ympäristöterveyspäällikkö tekee jonkin verran eläinlääkintähuoltoon liittyviä tehtäviä (hallinto). Eläinlääkärikunnan ulkopuoliset resurssit ovat tarpeen mukaiset (osa sihteerin työajasta, vastaanottojen siivoukset) lukuun ottamatta avustajaresursseja. Kaksi praktikkoeläinlääkäriä on palkannut itse itselleen avustajan. Erityisesti Pirkkala / Nokia -alueella avustaja on tarpeellinen pieneläinvaltaisen potilasaineksen vuoksi. Alueella oli aiemmin

kunnan palkkaama apulainen, josta luovuttiin vuonna 2010. Avustajan olemassaolo vähentää eläinlääkärin työn turhaa kuormittavuutta vähentämällä huomattavasti työnkuvaan liittyvää ajanvaraustyötä, puhelinpäivystystä yms. sekä edesauttaa toimenpiteiden sujuvuutta.

Praktiikkatyöhön käytettävät eläinlääkäriresurssit Pirtevässä ovat tarpeeseen nähden kohtuulliset ja oikein mitoitettut huomioiden alueen yksityinen palveluntarjonta. Yksityinen palveluntarjonta alueella on pieneläinten osalta virka-aikaan melko toimiva, ja vapauttaa resursseja tuotantoeläinten hoitoon, joka on kunnan päätehtävä. Myös pieneläimiä hoidetaan kunnaneläinlääkäreiden vastaanotolla käytettävissä olevin resurssein. Pieneläinten osalta kunnan velvoitteisiin kuuluu lähinnä akuutti sairaudenhoito ja tautien ennaltaehkäisyyn liittyvät toimenpiteet (rokotukset, yms.) sekä pieneläimiin liittyvät virkatehtävät (tuontivalvonta, eläinsuojelu, löytöeläimet yms.).

Vuoden 2010 alusta Pirtevässä on toiminut erillinen valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkärin virka poistaa kunnaneläinlääkäreiden omien asiakkaiden valvonnasta koituvaa jääviysongelmaa. Yhden valvontaeläinlääkärin resurssi on Pirtevan alueelle alimitoitettu. Eläinsuojelutehtävät työllistävät valvontaeläinlääkäriä pääosan ajasta. Laadukas valvonta sekä tärkeä ennaltaehkäisevä eläinsuojelutyö riittäisivät työllistämään valvontaeläinlääkärin kokonaisuudessaan. Valvontaeläinlääkärin resurssit on kuitenkin järkevää käyttää eläinsuojelutyön lisäksi erityisesti alkutuotannon valvontaan (mm. maidontuotantotilojen hygieniavalvontaa, jossa kunnaneläinlääkäreiden jääviysongelma korostuu, koska alkutuottajat voivat harvoin valita hoitavaa eläinlääkäriä ilman pitkistä ajomatkoista aiheutuvia huomattavia lisäkuluja). Lisäksi valvontaresurssit tarvitaan muissa virkatehtävissä, kuten vierasainevalvonnassa. Valvontaeläinlääkärin työajasta Pirtevässä käytetään osa myös eläinlääkintähuollon ulkopuolisiin ympäristöterveydenhuollon tehtäviin (laitosvalvonta, ensisaapumisvalvonta ja ympäristöterveyspäällikön sijaistus).

Eläinlääkäreiden koulutussuunnitelma

Potilasaines vaihtelee Pirtevan eri kuntien alueilla melko paljon. Eläinlääkäreillä on sen vuoksi erityisosaamista tietyillä työn osa-alueilla. Osaamisen säilyttäminen Pirtevässä on tärkeää, jotta vaativa ja laaja potilaskirjo pystytään hoitamaan riittävän hyvin. Praktikkoeläinlääkäreille pyritään järjestämään mahdollisuus päästä vuosittain koulutuksiin osaamisen ylläpitämiseksi. Koulutuksiin osallistumisella on myös tärkeä rooli eläinlääkäreiden jaksamisessa. Valvontaeläinlääkäri tarvitsee koulutusta eläinten hyvinvointiin liittyvissä asioissa, alkutuotannon hygieniassa, työnkuvaan liittyvissä ihmissuhdeasioissa (vaikeat asiakkaat eri elämäntilanteissa) sekä hallinnollisten menettelyiden osaamisessa.

Eläinlääkäreiden koulutukseen osallistumista tuetaan työnantajan toimesta. Koulutuskustannuksia maksetaan ympäristöterveydenhuollon budjetin sallimissa rajoissa. Omakustanteisesti on myös mahdollista osallistua koulutuksiin. Sijaisjärjestelyt hoidetaan pääosin Pirtevan muiden praktikoiden toimesta, koska koulutukseen budjetoidut varat ovat melko vähäiset ja eläinlääkäreiden koulutukset usein kalliita. Jatkokoulutustautumista kuitenkin pyritään kannattamaan ja jokaiselle järjestämään siihen mahdollisuus vuosittain. Myös Eviran, ministeriön ja AVIn järjestämiin koulutuksiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Osa valvontaeläinlääkärin koulutuksen kustannuksista laskutetaan valtiolta (valtion tehtäviin liittyvät koulutukset). Valvontaeläinlääkäri pyrkii hankkimaan työssään tarvitsemaansa osaamista työnsä alkuvaiheessa erityisen paljon. Kaikkien eläinlääkäreiden osallistuminen Eläinlääkäripäiville joulukuussa pyritään turvaamaan käyttämällä ulkopuolisia sijaisia.

Taulukko suunnitelluista koulutuksista 2011

Kunta	Työnantajan maksama koulutus kpl	Ministeriön / Eviran koulutus	Aluehallintoviraston koulutus	Itse maksettu koulutus
Nokia, Pirkkala	3	2	2	5
Hämeenkyrö	3		1	4
Ylöjärvi	2		1	3
Kuru / Tre	2	1	2	2
Vesilahti, Le	3 + kunnallishallinnon opinnot	1	1	2-4
Valvontaeläinlääkäri	1	saatavuuden mukaan	saatavuuden mukaan	2-4 (joista yhtenä kansainvälinen eläinlääkärikonferenssi Kapkaupungissa lokakuussa)

Selvitys eläinlääkintäpalveluiden ja valvonnan järjestämisestä

Peruseläinlääkintäpalvelut

Peruseläinlääkintäpalveluihin sisältyy perustason terveyden- ja sairaanhoito, neuvonta, akuuttien sairastapausten hoito, terveydenhuoltosuunnitelmien laatiminen ja ennaltaehkäisevä tautivalvonta myös muissa kuin vaarallisissa ja helposti tarttuvissa eläintaudeissa sekä säännöllinen eläintautitilanteen kartoitustoiminta (erilaiset näytteenotot esim. salmonellanäytteet, verinäytteet ja kliiniset tutkimukset).

Pirtevan alueella toimii peruseläinlääkäripalveluissa viisi kunnaneläinlääkäriä. Kunnaneläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat Hämeenkyrössä, Vesilahdella, Nokialla ja Ylöjärvellä (kahden eläinlääkäriin yhteisvastaanotto). Ylöjärven eläinlääkäri huolehtii virka-aikaan myös Tampereen alueen suurelainten hoidosta. Pirteva tarjoaa eläinten omistajille eläinlääkintähuoltolain mukaisen terveyden- ja sairaudenhoidon sekä ympärivuorokautisen päivystyksen.

Eläinlääkäripäivystystä ollaan parhaillaan uudistamassa uuden Eläinlääkintähuoltolain mukaisesti. Selvitykset ja neuvottelut asiassa lähiseudun kuntien kanssa ovat käynnissä. Tavoitteena on laajempi seutukunnallinen päivystysalue, jolla toimii yhtä aikaa kaksi päivystävää eläinlääkärää. Pieneläinten päivystysaikainen hoito (takapäivystyksenä) on tarkoitus järjestää sopimuksella yksityisen eläinlääkäriaseman kanssa, yritys valitaan kilpailutuksen perusteella. Keskitetty puhelinjärjestelmä, jossa suur- ja pieneläinpuhelut ohjautuvat erillisiin numeroihin on tavoitteena saada toimimaan koko alueella. Asiakkaat soittavat koko (nykyisin Pirtevan ja Tampereen) alueella kahteen päivystysnumeroon; pieneläin- ja suurelännumeroon. Numerot ovat maksullisia. Uusien päivystysjärjestelyiden on tarkoitus olla toiminnassa vuoden loppuun mennessä (vähintään kokeiluasteella).

Tampereen kaupungin kanssa tehdään yhteistyötä eläinlääkintähuollon järjestämisessä. Pirtevan praktikkoeläinlääkäreillä on ollut mahdollisuus kääntää pieneläinpuhelut Tampereelle (eläinlääkäriasema Tuhatjalkaan) arkisin klo 22.00 alkaen ja muulloinkin tarvittaessa. Lisäksi Pirtevan alueen pieneläinpotilaat on voitu lähettää Tampereelle hoidettavaksi. Pirteva hoitaa Tampereen kaupungin suurelänpalvelut sekä päiväsaikaan että päivystysaikaan ja lisäksi akuutit virkatehtävät päivystysaikana. Päiväsaikaan Tampereen suurelainten hoidosta vastaa pääsääntöisesti eläinlääkäri Jyrki Haapasalmi. Myös valvontatyössä tehdään yhteistyötä: Tampereen ja Pirtevan valvontaeläinlääkärit tekevät tiivistä yhteistyötä erityisesti vakavimpien eläinsuojelutapausten hoidossa. Molemmilla valvontaa tekevillä eläinlääkäreillä on oikeus suorittaa tarkastuksia yhdessä toistensa alueilla.

Taulukko peruseläinlääkintäpalveluiden arvioituista suoritteista 2011 (perustuu vuoden 2010 suoritteisiin).

Kunta	Tuotantoeläinkäynnit	Hevoskäynnit	pieneläimet
Nokia, Pirkkala	190	110	1900
Hämeenkyrö	600	700	900
Ylöjärvi	470	400	500
Kuru / Tre	300	350	0
Vesilahti, Lempäälä	200	700	500

Taulukko terveydenhuoltotyöhön käytetystä ajasta ja terveydenhuoltokäyntien lukumäärästä, arvio 2011

Kunta	Th-sopimuksia	Työaika
Nokia, Pirkka	4	16h
Hämeenkyrö	35 (90, jos ETT:n omat ennusteet Nasevaan kuuluvien tilojen määrän kasvusta toteutuvat)	110 h (200-250 h jos nasevan käyttö lisääntyy ennakoidusti)
Ylöjärvi	10	40h
Kuru	7	35h
Vesilahti, Le	14	50 h

Taulukko arvioiduista päivystyksistä 2011. Päivystysmäärien arviot ovat summittaisia muuttuvien päivystysjärjestelyiden vuoksi (mahdollisesti toteumaa alempia).

Eläinlääkärikohtaisia päivystysmääriä lisää toisten Pirtevan tai muiden päivystysalueella toimivien eläinlääkäreiden sijaistus akuuteissa poissaoloissa (kun ulkopuolista sijaista ei saada) sekä koulutusten tms. työtehtävien aikana.

Kunta	Viranhaltijan tekemät arkipäivystykset	Viranhaltijan tekemät viikonloppu ja arkipyhäpäivystykset	Siirretyt arkipäivystykset	Siirretyt viikonloppu ja arkipyhäpäivystykset
Nokia, Pirkka	35	5-10		
Hämeenkyrö	35	10		
Ylöjärvi	35	10		
Kuru	35	10		
Vesilahti, Le	?			

VALVONTATYÖ

Eläintautivalvonta

Virkaeläinlääkäriin velvollisuuksia kunnassa ovat eläintautilainsäädäntöön kuuluvat valvontatehtävät ja päätökset. Valtion määräykset tulevat suoraan viranhaltijoille. Aluehallintovirasto ohjeistaa myös tarvittaessa. Pirtevan alueella eläintauteihin liittyvää valvontaa tekevät sekä valvontaeläinlääkäri että kunnaneläinlääkärit.

Säännöllistä eläintautivalvontaa ovat mm. lampaiden ja vuohien maedi-visna- ja scrapietarkastukset ja -näytteenotot, mehiläisten esikotelomätävalvonta sekä

salmonellavalvonta. Muiden uhkaavien vaarallisten eläintautien, kuten lintuinfluenssan osalta noudatetaan keskusvirastojen ja maa- ja metsätalousministeriön antamia ohjeita ja säädöksiä. Eläintautivalvonta on jaettu kunnaneläinlääkäreiden ja valvontaeläinlääkäriin kesken siten, että käytännön näytteenotto- ja tilatoimenpiteet kuuluvat kunnaneläinlääkäreille, valvontaeläinlääkäri avustaa tarvittaessa. Mehiläistautivalvonta kuuluu kuitenkin poikkeuksena kokonaisuudessaan valvontaeläinlääkärille.

Valmiuseläinlääkärijärjestelmän mukaisesti alueellisesti koulutetaan osa eläinlääkäreistä "nopean toiminnan joukoksi" joka pystyy nopeasti ryhtymään toimenpiteisiin vaarallisen ja helposti leviävän eläintaudin uhkatilanteissa oman lääninsä alueella. Nimetyt valmiuseläinlääkärit toimivat aluehallintoviraston ohjauksessa ja saavat asiassa säännöllistä koulutusta useita kertoja vuodessa. Pirtevan alueella valmiuseläinlääkäreitä on kaksi, myös valvontaeläinlääkäri on tulevaisuudessa mahdollisesti mukana valmiustoiminnassa.

Tarvittaessa eläintautitapauksissa suoritetaan saneeraustoimenpiteitä, huolehditaan mahdollisten rajoittavien määräysten ja toimenpidemääräysten antamisesta sekä tiedottamisesta aluehallintoviraston ja / tai Eviran ohjauksessa. Tautitapauksissa käytännön toimenpiteitä suorittavat kunnaneläinlääkärit, valvontaeläinlääkäri toimii lähinnä tilanteen koordinaattorina ja mahdollisessa epidemiologisessa selvitystyössä.

Eläintautivalvontaan liittyen kunnaneläinlääkärit tekevät myös eläinten vienti- ja tuontitarkastuksia sekä muita näytteenottoja liittyen mm. eläinnäyttelyihin, myyntitilanteisiin ja siittola- tai keinosiemennystoimintaan. Valvontaeläinlääkäri huolehtii laittomasti maahan tuotujen eläinten palauttamista / lopettamista koskevien päätösten tekemisestä. Yksi eläinlääkäri (Jyrki Haapasalmi) on erikoistumassa TRACES-järjestelmän hallintaan, kaikki eläinlääkärit käyttävät järjestelmää tarvittaessa.

Eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi eläinperäisen jätteen käsittelystä annettu ns. sivutuoteasetus velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen valvomaan jätteiden oikeaa käsittelyä ja loppusijoitusta. Sivutuotevalvonta kuuluu Pirtevässä valvontaeläinlääkärille. Toistaiseksi eläinperäisen jätteen käsittelyä valvotaan lähinnä ilmoitusten (ilmoitukset kotieläinten hautaamisesta ja haaskoista yms.) perusteella. Sivutuoteasioissa annetaan myös neuvontaa kysymysten ja havaintojen perusteella. Tulevaisuudessa on tarkoitus käyttää jonkin verran resursseja myös ennaltaehkäisevään tiedottamiseen esim. sivutuotteiden haaskakäytöstä.

Eläinsuojeluvalvonta

Viranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä kohdellaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti. Kunnissa toimivia eläinsuojeluviranomaisia ovat kunnaneläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi. Pirtevässä eläinsuojelutehtäviä hoitaa pääasiallisesti valvontaeläinlääkäri, jonka työtehtävät painottuvat vahvasti eläinsuojeluvalvontaan. Päivystysaikana ja valvontaeläinlääkäriin poissa ollessa myös kunnaneläinlääkärit suorittavat akuutteja eläinsuojeluvalvontatehtäviä. Kunnaneläinlääkärit ilmoittavat valvontaeläinlääkärille havaitessaan praktiikkatyössään eläinsuojelullisia epäkohtia tai saadessaan ilmoituksia epäillyistä eläinsuojelulainsäädännön rikkomuksista. Arviolta eläinsuojelutarkastuksia tehdään Pirtevan eläinlääkäreiden toimesta vuonna 2011 hiukan alle 150kpl.

Tarkastuksia suoritetaan pääasiallisesti silloin, kun on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan, käytetään tai kuljetetaan säädösten vastaisesti. Viranomaisella on epäilyn perusteella oikeus tarkastaa eläin ja sen pitopaikka sekä eläimen pitoon ja hoitoon liittyvät välineet, ruoka- ja juoma. Epäilyn perusteella tarkastuksia suoritetaan myös kotirauhan piirissä. Tarkastuksilla annetaan neuvontaa ja ohjausta eläinten hoidossa. Havaitessa eläinsuojelulainsäädäntöä rikutun, annetaan tarkastuksilla hallintopäätöksellä määräyksiä ja kieltoja ja ryhdytään tarvittaessa myös kiiretoimenpiteisiin.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvaa ammattimaista tai muutoin laajamittaista eläintenpitoa harjoittavia yksiköitä (esim. hevostallit ja eläinkaupat ja pieneläinlaitokset) pyritään tarkastamaan säännöllisesti. Tarkastuksen suorittamisen ei näissä kohteissa tarvitse perustua epäilyyn. Kotirauhan piirissä suoritettava tarkastus edellyttää kuitenkin aina epäilyä. Näistä kohteista ylläpidetään myös rekisteriä Aluehallintoviraston ilmoitusten perusteella. Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä sellaisiin paikkoihin, joiden toiminta edellyttää luvan hakemista Aluehallintovirastolta. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat, eläinnäyttelyt ja eläinlaidat.

Valvontaeläinlääkäri suorittaa tarkastuksia yksin tai Tampereen valvontaeläinlääkäriin kanssa, joskus myös terveystarkastajan tai kunnaneläinlääkäriin kanssa. Tarkastukselle pyydetään tarvittaessa virka-apua poliisilta. Virka-apun pyytämisen perusteena on epäily tarkastuksen suorittamisen estämisestä tai väkivallan uhasta tai tarve rikkoa lukkoja tai muutoin mennä kotirauhan piiriin omistajan poissa ollessa (esim. huoltoyhtiön avaimilla). Vaikeiden eläinsuojelutapausten hoitoon voidaan pyytää myös Aluehallintoviraston apua. Poliisia ja syyttäjiä avustetaan pyydettyä eläinsuojelutapausten tutkimisessa ja oikeudenkäynneissä. Kunnaneläinlääkärit tekevät yksittäisiä eläinsuojelutarkastuksia alueillaan valvontaeläinlääkäriin poissa ollessa tai tilapäisesti ylikuormittuessa sekä tarvittaessa virka-ajan ulkopuolella poliisin asiantuntija-apuna. Virka-ajan ulkopuolella suoritettava eläinsuojeluvalvonta ei kuitenkaan kuulu kunnan tehtäviin, virka-ajan ulkopuolella eläinsuojelusta vastaava viranomainen on lain mukaan poliisi.

Valvontaeläinlääkäri tekee tiivistä yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Seuraavien vuosien tavoitteena on yhteistyön kehittäminen edelleen käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Erityisesti poliisin kanssa on tarpeen luoda toimiva yhteistyöverkosto, yhteistyön kehittäminen on aloitettu jo vuonna 2010. Yhteistyötä on tavoitteena tehdä jonkin verran myös esimerkiksi paloviranomaisten ja rakennusvalvonnan, sosiaalitoimistojen sekä ELY-keskusten kanssa. Viranomaisten lisäksi yhteistyökuvioita tullaan kehittämään mm. maatilojen lomituspalveluita hoitavien tahojen ja ihmisten mielenterveyttä hoitavien tahojen kanssa. Ennaltaehkäisevään eläinsuojelutyöhön ja koulutukseen käytetään myös resursseja tarpeen ja ajan mukaan. Vuoden 2011 tavoitteena on alueella toimiville vapaaehtoisille eläinsuojeluvalvojille ja muille eläinsuojeluyhdistysten toimijoille annettava koulutus ja ohjaus (havaittu välttämättömäksi vapaaehtoistyön aiheuttamien ongelmien vuoksi).

Eläinsuojelulakiin kuuluvana kunnan velvollisuutena on myös löytöeläinten säilytys viidentoista vuorokauden ajan. Pirtevan alueen löytöeläinten säilytyspaikkojen yhteystiedot löytyvät Pirtevan kotisivuilta.

Muu valvonta

Valvontaeläinlääkäri tekee Pirtevan alueen maidontuotantotiloilla säännöllisiä, elintarvikelainsäädännön mukaisia tuotantohygieenisiä tarkastuksia riskikartoituksen mukaisesti. Vuosien 2011-2013 aikana on tavoitteena kehittää maidontuotantotilojen riskinarviointia yhdessä lähialueiden valvontaviranomaisten kanssa. Muuta alkutuotannon valvontaa tehdään lähinnä liittyen epäilyyn perustuvaan eläinsuojeluvalvontaan. Tavoitteena on seuraavien vuosien aikana tarkastaa ns. "hiljaisia tiloja" erityisesti lihakarjan pitoon liittyen. Näitä tarkastuksia voivat suorittaa valvontaeläinlääkäri lisäksi myös kunnaneläinlääkärit.

Lihantarkastuksesta vastaavat kunnaneläinlääkärit kukin oman kuntansa alueella. Pirtevan alueella ei ole kotieläinten pienteurastamoita, mutta lihantarkastusta suoritetaan riistan loppuunteurastukseen hyväksytyissä lahtivajoissa. Lahtivajojen hyväksymisestä vastaa valvontaeläinlääkäri.

Valvontaeläinlääkäri huolehtii myös Eviran määräyksestä otettavista kansalliseen ja EU-tason vierasainevalvontaan liittyvistä näytteenotoista alueella Eviran määräysten perusteella.

Kunnan velvollisuuksiin kuuluu myös pitää rekisteriä alueella olevista alkutuotantopaikoista. Valvontaeläinlääkäri huolehtii Pirtevan alueen alkutuotantorekisterin ylläpitämisestä.

Kunta	Eläinsuojelutarkastusten määrä ja siihen käytettävä työaika	Eläintautivalvontaan arvioitu työaika	Valmiuseläinlääkärijärjestelmään vaatima työaika	Navetta-tarkastukset	Muut valvonta-tehtävät
Nokia, Pirkkala	10/25h	16h	16 h	0	5kpl (lihantarkastus)
Hämeenkyrö	2/5h	64h	0	0	5kpl
Ylöjärvi	10 /20h	20h	0	0	0
Kuru / Tre	1 / 5h	20h	0 h	0	?
Vesilahti, Lempäälä	4/6h	20 h	16 h	0	5
Valvontael.	0,6-0,7 htv	joitakin päiviä	16h?	0,2-0,3htv	0,05htv

Taulukko valvonnan arvioiduista suoritteista vuodelle 2011 (perustuvat vuoden 2010 toteumaan).